אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתצו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ערב ר"ח מנחם אב תרע"ח - הרוגייט
נמען: הרב מנשה הכהן אדלר (מפרש 'ריש מילין')

הרב קוק שמח בפירושו על 'ריש מילין'. 'הצורה האריאלית הנשמתית' - מלשון 'אריאל', 'ארי דבי עילאי', גבורת החסד, וגימטריות של שם ע"ב. יש למחוק את הביטוי 'אין סוף... עצם אור שכלי קדמון', כי אין לייחס שום גדר או תואר לאין סוף (מהר"ל, מהר"ם אלשקר, התניא, ר' אברהם היריה).

עיקרי הדברים

- שבח לפירוש.
- 'הצורה האריאלית'.
- אין תואר לאין סוף.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], ער"ח[2] מנ"א[3], תרע"ח[4], האראגייטה.

ברכת ד' וכט"ס[5] לכ'[6] ידי"נ[7] הרב המאוה"ג[8] סוע"ה[9] אוצר תו"י[10] טהורה מו"ה[11] מנשה הכהן אדלר [הרב שמריה מנשה הכהן אדלר, רב בלונדון, שחיבר פירוש לספרו של הרב קוק "ראש מילין"] שליט"א[12] וכא"ל[13] שלו'[14] וברכה באה"ר[15].

אחדשה"ט[16].

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 ער"ח - ערב ראש חודש
3 מנ"א - מנחם אב
4 תרע"ח - השנה תרע"ח (1917/1918)
5 וכט"ס - וכל טוב סלה
6 לכ' - לכבוד
7 ידי"נ - ידיד נפשי
8 המאוה"ג - המאור הגדול
9 סוע"ה - סיני ועוקר הרים
10 תו"י - תורה ויראה
11 מו"ה - מורנו הרב
12 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
13 וכא"ל - וכל אשר לו
14 שלו' - שלום
15 באה"ר - באהבה רבה
16 אחדשה"ט - אחרי דרישת שלומו הטוב

שמח לבי לראות דברי קדשו הנחמדים, בהרחיבו את המשכיות אשר בראש מילין, וקונטרס ההקדמה אשר הי'[17] כעת למראה עיני גם הוא יפה אף נעים, כמעשהו בקודש בגוף המחברת.

ולחבת דבריו הטהורים אעיר, שחסר מלבאר את המבטא "את צורת האריאלית הנשמתית שבקרבנו", שרבים מתקשים בהבנתו. והכונה היא מלשון "אריאל", שהוא מלשון "ארי" מיסוד הקודש העליון "ארי דבי עילאי" [חולין נט] שהיא גבורת החסד, "פני ארי' אל הימין", [יחזקאל א, י] ואור החכמה אצור שם, כי בחסד מתגלה אור קדושת החכמה העליונה, ואריה עה"כ[18] הוא בגימ' גבורה, והוא כמנין ריי"ו אותיות של שם ע"ב[19], שהוא יסוד החסד, וסוד האותיות הם ע"ב: ג' אותיות מילוי של כל אות מכ"ב אותיות של א"ב[20] הרי ס"ו, והי' אותיות מנצפ"ך[21], עה"כ הרי ע"ב, שהוא רז התכללות החסדים עם הגבורות בראשית התעלומה העליונה. והאדם בהיותו כדוגמא של מעלה, עוז גבורתו הוא בתעלומת נשמתו, המתיחדת ברעותא סתימאה עם קונה ויוצרה ב"ה, שאז הוא צדיק ככפיר יבטח. [על פי משלי כח, א] ולברר ברירות הענין צריך אורך רב מאד.

גם זאת אעיר, משי"כ[22] כת"ר[23] בדי י"א שורה י"ז בקונטרסו: "א"ס ית"ש[24] שהוא עצם אור שכלי הקדמון", זה צריך לתקן, כי מנוי וגמורה בסוד חכמי אמת, כי חלילה ליחש שום גדר ותואר לא"ס[25], דלית מחשבה תפיסא ביה כלל, [שאין מחשבה תופסת בו כלל (תיקוני זוהר, הקדמה)] ולא רמוז אפילו בקוצו ש"י, כי אם הכל מעיד על מציאותו ושלמותו כביכול, ואפילו תוארים כאלה אינם שייכים לגביה באמת, כי הוא נעלה מכל הגיון ומחשבה. וכבר הרעיש עולם מוהר"ל[26] מפראג [המהר"ל מפראג] ז"ל[27] על הפילוסופים שהגדירו את ד' בהגדרת הדעת, וכן הגאון מהר"ם[28] אלשקר העיר ע"ז[29] בכל תוקף בהשגותיו על רש"ט[30] בעל האמונות, [ר' שם טוב אבן שם טוב, מחבר "ספר האמונות", שיצא נגד הפילוסופיה] הנדפסות בסוף תשובותיו, וביחד עם ספר האמונות לרש"ט[31]. והענין מלא בדי הזוהר והתיקונים וכל גדולי המקובלים ז"ל, ובסי' תניא להגר"ז[32] מלאדי [רבי שניאור זלמן מלאדי, מייסד חסידות חב"ד] ז"ל כתב בהגהה בראש ספרו שדברי הרמב"ם[33] בתואר הוא המדע הוא היודע הוא הידוע צדקו רק בבחי' חב"ד[34] דאצילות, ולא

---

17 הי' - היה

18 עה"כ - על הכתוב

19 ע"ב - עמוד ב

20 א"ב - אלף בית

21 מנצפ"ך - מנצפ"ך - האותיות הסופיות

22 משי"כ - מה שכתב

23 כת"ר - כבוד תורתו

24 ית"ש - יתברך שמו

25 לא"ס - לאין סוף

26 מוהר"ל - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות ל (כגון לוי / ליב) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

27 ז"ל - זכרונו לברכה

28 מהר"ם - מורנו הרב רבי שם שמתחיל באות ם (כגון ם) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

29 ע"ז - על זה

30 רש"ט - רבי שמואל ט... / רבי שבתי ט... - שם אדם

31 לרש"ט - לרבי שמואל ט... - שם אדם

32 להגר"ז - ל + הגר"ז: הגאון רבי שם שמתחיל באות ז (כגון זאב / זלמן / זכריה) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

33 הרמב"ם - רבי משה בן מימון

34 חב"ד - חכמה בינה דעת (חסידות חב"ד)

חו"ש[35] באו"ס[36], וגם הרמב"ם ז"ל האריך רק לבאר את התארים הללו מצד השלילות שבהם. ובס' בית אלקים להמקובל החוקר ר' אברהם אריא [ר' אברהם כהן די הררה, תלמידו של ר' ישראל סרוג] תלמידו של הר"י[37] סרוק תלמיד האר"י[38] ז"ל באר שמזה הטעם יש בקליפה בחי' י"א ספירות בסוד י"א סמני הקטורת עם חלבנה, [כריתות ו: החלבנה, שריחה רע, נמנית עם סממני הקטורת] כדי לבררם, וי"א יריעות עזים, [שמות כו, ז] בסוד כל המוסיף גורע, משום שהחיצונים בטפשותם מיחשים איזה ציור והתדמות לא"ס, ומזה נובע כל יסוד טעותם, ד' יצילנו.

ע"כ[39] צריך למחוק התיבות האחדות הללו כאשר הקפתים בפנים. והשי"ת[40] יאיר עינינו בתורתו, ויחננו דעה והשכל לדעת את דרכיו ולעבדו בלבב שלם, ונזכה לחזות בבנין עיר קדשנו, ומבין המצרים ירחיב לנו ברחמיו לרומם קרן ישע, וישמח לב מבקשי ד'.

והי'[41] זה שלו' כנה"י[42] ונפש ידי"ע[43] דוש"ת[44] באה"ר,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

35 חו"ש - חס ושלום

36 באו"ס - באין סוף

37 הר"י - הרב רבי שם שמתחיל באות י (כגון יעקב / יצחק / יוסף / יהודה / ישראל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

38 האר"י - האר"י הקדוש - רבי יצחק לוריא

39 ע"כ - על כן

40 והשי"ת - והשם יתברך

41 והי' - והיה

42 כנה"י - כנפשו היקרה

43 ידי"ע - ידידו עוז

44 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו